

Notitie Draagvlak Voorkeursalternatief Ijsseldijk Zwolle-Olst

Colofon

Opdrachtgever	David van Raalten
Opdrachtnemer	IPM-team IJsseldijk Zwolle-Olst
Documentnaam	Notitie Draagvlak VKA
Versie	1.0

Documenthistorie

Versie	Datum	Opsteller	Toetsen	Vrijgave	Omschrijving
0.1	25-02-2019	Margreet Krol	Joosje Bachman	IPM team	Concept tbv reactieperiode concept-VKA
1.0	15-08-2019	Margreet Krol	Joosje Bachman	David van Raalten	Definitief ten behoeve van besluitvorming VKA in AB

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Rol van draagvlak: context voor besluitvorming	4
1.2	Leeswijzer	4
2	Draagvlak VKA	5
2.1	Samenvatting reactieperiode concept-VKA	5
2.2	Draagvlak VKA per traject	6
2.3	Draagvlak overige onderzochte alternatieven	11
3	Advies Omgevingsplatform	12
3.1	Advies Omgevingsplatform VKA	12
4	Advies Bestuurlijke Begeleidingsgroep	13
4.1	Advies Bestuurlijke Begeleidingsgroep VKA	13
5	Samenvatting draagvlak VKA	14
6	Literatuurlijst	16

1 Inleiding

De Verkenningfase van project IJsseldijk Zwolle-Olst wordt afgesloten met de vaststelling van een Voorkeursalternatief (VKA) door het Algemeen Bestuur van het waterschap. Deze notitie geeft een toelichting op de inzichten in het draagvlak bij overheden, bewoners en belanghebbenden voor het VKA en welke belangen met dit VKA worden geraakt. De notitie beschrijft de inzichten vanuit de verkenningfase en de binnengekomen reacties op het concept-VKA in de reactieperiode van voorjaar 2019. Deze inleiding start met een beschrijving van de rol van draagvlak in de besluitvorming en een korte leeswijzer.

Toelichting reactieperiode concept-VKA

Voorafgaand aan vaststelling van het Voorkeursalternatief heeft een bestuurlijke en maatschappelijke reactieperiode (consultatieronde) van het concept-Voorkeursalternatief plaatsgevonden. Van 26 maart tot 7 mei 2019 kon een ieder een reactie geven op het concept-VKA. Het waterschap organiseerde in deze periode bijeenkomsten over het concept-VKA voor grondeigenaren en daarna inloopbijeenkomsten voor alle belanghebbenden en geïnteresseerden. Daarnaast hebben doorlopend keukentafelgesprekken plaatsgevonden met grondeigenaren en andere direct belanghebbenden. Aansluitend aan de reactieperiode zijn ook de Bestuurlijke Begeleidingsgroep (BBG) en het Omgevingsplatform gevraagd om een advies te geven aan het waterschap over het VKA.

1.1 Rol van draagvlak: context voor besluitvorming

Het Voorkeursalternatief wordt gekozen op basis van een afweging van de afwegingsthema's Impact op omgeving, Techniek en Kosten (zoals vastgesteld in de notitie Reikwijdte en Detailniveau, Lit 1). Ook draagvlak¹ voor of acceptatie van het VKA is voor het waterschap van groot belang. Het projectteam heeft de alternatieven met belanghebbenden besproken om inzichtelijk te maken welke wensen en bezwaren in de omgeving leven en welke belangen met het VKA worden geraakt. Met deze notitie wordt het draagvlak voor het VKA als belangrijke overweging en context voor de besluitvorming meegegeven aan het algemeen bestuur van het waterschap in september 2019.

1.2 Leeswijzer

Onderstaande tabel geeft per hoofdstuk van dit rapport weer welke informatie daar te vinden is.

Hoofdstuk	Geeft antwoord op de vraag
1. Inleiding	Waar gaat deze notitie over? En wat is de rol van draagvlak bij besluitvorming?
2. Draagvlak VKA	Hoe denkt de omgeving over het VKA? Wat zijn de belangen die met het VKA worden geraakt? En welke reacties zijn binnengekomen op het VKA?
3. Advies Omgevingsplatform	Wat is het advies van het Omgevingsplatform ten aanzien van het VKA?
4. Advies Bestuurlijke Begeleidingsgroep	Wat is het advies van de overheden uit de Bestuurlijke Begeleidingsgroep ten aanzien van het VKA?
5. Samenvatting draagvlak VKA	Wat is het draagvlak voor het VKA op hoofdlijnen?
6. Literatuurlijst	Welke informatie is gebruikt voor deze notitie?

¹ Draagvlak heeft bewust een andere rol in de afweging dan de andere drie afwegingsthema's, omdat draagvlak juridisch gezien nooit tot een no go kan leiden. Als dat wel zo zou zijn, kan rechtsongelijkheid ontstaan, doordat partijen met 'de grootste stem' onevenredig veel invloed op de keuze kunnen uitoefenen.

2 Draagvlak VKA

Dit hoofdstuk beschrijft de inzichten in het draagvlak vanuit de verkenningsfase, inclusief de binnengekomen reacties in de reactieperiode van het concept-VKA van voorjaar 2019. Het draagvlak voor het VKA is weergegeven per dorp/buurtschap.

Aanpak

Het draagvlak voor het VKA is ingeschat op basis van de keukentafelgesprekken en inloopbijeenkomsten tijdens de Verkenningsfase, de bijeenkomsten voor grondeigenaren in oktober 2018, bijeenkomsten met het Omgevingsplatform en de reactieperiode van het concept-VKA voorjaar 2019. Ook het draagvlak van Dijkdenkers is toegevoegd op basis van een draagvlakmeting tijdens de dijkdenkersbijeenkomsten van 11 en 14 februari 2019. De wijze waarop belanghebbenden zijn betrokken bij dit project is uitgebreid beschreven in de notitie Verantwoording participatie Verkenning Zwolle-Olst [Lit. 2].

Het VKA bestaat op 23 van de 29 trajecten uit een binnendijkse versterking met verticale pipingvoorziening (alternatief B). Het ruimtebeslag en effecten van het VKA zijn geminimaliseerd door diverse inpassingsmaatregelen en door maatwerk waardoor alle woningen behouden kunnen blijven. Hoewel de impact sterk is ingeperkt, leidt dit VKA wel tot negatieve effecten. Mede vanwege het beperkte ruimtebeslag kan het VKA rekenen op relatief veel draagvlak. Vanwege de negatieve effecten heeft niet elke bewoner of organisatie draagvlak voor dit VKA.

2.1 Samenvatting reactieperiode concept-VKA

Voorafgaand aan de vaststelling van het VKA heeft het waterschap een concept-VKA besproken met bewoners, belanghebbenden en overheden. In het voorjaar van 2019 heeft het waterschap een ieder gevraagd om te reageren op het voorgestelde concept-VKA. Ook zijn verschillende bijeenkomsten georganiseerd om het concept-VKA te bespreken. Tijdens deze periode zijn de volgende reacties binnengekomen:

- Bewoners / grondeigenaren: Tijdens de reactieperiode zijn verschillende reacties binnengekomen. Van deze reacties hebben 8 reacties betrekking op de keuze/afweging voor het VKA. Deze reacties komen voort uit de impact van de dijkversterking op de binnendijkse woon- en leefomgeving en de benodigde ruimte in tuinen en landbouwgrond. De indieners van een reactie pleiten voor een oplossing zonder impact op de binnendijkse tuinen of minder ruimte op de binnendijkse landbouwgrond, bijvoorbeeld door toepassing van (zelfstandigkerende) constructies of een buitendijkse oplossing. Daarnaast is een aantal reacties ontvangen over de meekoppelkansen.
- De Bestuurlijke Begeleidingsgroep heeft een positief advies gegeven op het Voorkeursalternatief. De BBG vraagt om continuering van het ingezette omgevingsproces. Ook hebben zij aandachtspunten voor de volgende fase meegegeven.
- Het Omgevingsplatform heeft een positief advies gegeven op het VKA en vraagt nadrukkelijk aandacht voor de binnendijkse waterhuishouding. Daarnaast geven zij aandachtspunten voor de volgende fase mee.

Alle ontvangen reacties zijn beantwoord door het waterschap in de 'Reactienota concept-Voorkeursalternatief Dijkversterking Zwolle Olst' [Lit. 3]. Ook hebben alle indieners een persoonlijke reactie van het waterschap ontvangen.

2.2 Draagvlak VKA per traject

Hieronder is het draagvlak voor het VKA weergegeven per dorp/buurtschap, inclusief de binnengekomen reacties op het concept-VKA uit de reactieperiode in voorjaar 2019.

Olst (traject 1 t/m 2)

Het binnendijkse VKA (alternatief B) kan in deze trajecten op veel draagvlak rekenen bij bewoners, bedrijven en Dijkdenkers. De woningen en IJssellinie-objecten zijn belangrijke waarden in dit gebied die allemaal kunnen worden behouden met behulp van maatwerk. Het binnendijks VKA heeft bovendien beperkt ruimtebeslag (vanwege verticale pipingvoorziening) en kent weinig negatieve effecten.

De bewoners in de wijk Kotterick hechten veel waarde aan de binnendijkse bomen en de waterbergende functie van de vijver. Ook de cultuurhistorische strangen zijn van grote waarde. Dit binnendijkse VKA heeft beperkt binnendijks ruimtebeslag en spaart zowel de buitendijkse strangen als de binnendijkse waterbergingsvijver volledig. Daarnaast wordt de bomenrij in stand gehouden en kunnen bijna alle bomen gespaard worden.

Bewoners, bedrijven en de meeste Dijkdenkers hebben (lichte) voorkeur voor alternatief B (VKA), omdat het ruimtebeslag op binnendijkse waarden zoveel als mogelijk is beperkt en er geen ruimtebeslag is op buitendijkse natuurwaarden.

Reacties concept-VKA

In de reactieperiode (voorjaar 2019) zijn geen reacties ontvangen op het concept-VKA voor deze deeltrajecten. Er is wel aandacht gevraagd voor de bereikbaarheid van het aanwezige bedrijf tijdens de uitvoeringsfase.

Den Nul (traject 4 t/m 6)

Het VKA bestaat in Den Nul en Duursche Waarden voor de meeste trajecten uit het binnendijkse alternatief B. Voor traject 5.2 is het VKA een buitendijks alternatief C.

Grondeigenaren hechten veel waarde aan het behoud van woningen, tuinen en landbouwgrond. Het VKA zorgt voor behoud van alle woningen en heeft geen binnendijks ruimtebeslag in tuinen. Grondeigenaren in traject 5.2 hebben draagvlak voor het lokale buitendijkse VKA omdat dit geen extra ruimtebeslag vraagt op de binnendijkse tuinen en bedrijfsvoering. Grondeigenaren bij de Duursche Waarden hechten waarde aan het beperken van impact op woonfuncties en binnendijkse landbouwgrond. Het binnendijkse VKA zorgt voor behoud van alle woningen, maar heeft wel ruimtebeslag op binnendijkse landbouwgrond.

Reacties concept-VKA

In de reactieperiode (voorjaar 2019) zijn geen reacties ontvangen op het concept-VKA voor deze deeltrajecten. Er zijn wel zijn reacties ontvangen over de meekoppelkansen (fietspad en parallelweg Den Nul – Wijhe voor traject 6). Er is met name weerstand tegen de parallelweg, omdat dit geen totaaloplossing biedt voor het weren van het landbouwverkeer uit de kern van Wijhe en meer overlast geeft voor de bewoners dicht langs de dijk.

Wijhe (traject 7 en 8)

In traject 7.1 en 8 bestaat het VKA uit een binnendijks alternatief B met een verticale pipingvoorziening. In traject 7.2 is het VKA hetzelfde, maar kunnen alle maatregelen binnen het huidige ruimtebeslag van de dijk worden genomen. Het VKA vraagt hier dus geen extra ruimte.

Gemeente Olst-Wijhe hecht waarde aan de binnendijkse bomen en de waterbergende functie van de vijver in traject 7.1. Het VKA spaart de waterbergingsvijver volledig. Daarnaast wordt de bomenrij in stand gehouden en kunnen bijna alle bomen gespaard worden. De meekoppelkans parallelweg heeft wel ruimtebeslag op de binnendijks gelegen bomenrij, maar nauwelijks impact op de waterbergende functie van de vijver.

Grondeigenaren hechten veel waarde aan het behoud van woningen en tuinen. Het VKA zorgt voor behoud van alle woningen door toepassing van maatwerk. Aangezien het VKA in traject 7.2 alleen bestaat uit maatregelen binnen het huidige ruimtebeslag van de dijk is er relatief veel draagvlak voor het VKA. Grondeigenaren vragen zich wel af hoe de precieze uitwerking eruit komt te zien. Enkele bewoners en Dijkdenkers hebben lichte voorkeur voor alternatief E (zelfstandig kerende constructie) in traject 7.2 vanwege de langere levensduur van deze oplossing.

Reactieperiode concept-VKA

In de reactieperiode (voorjaar 2019) zijn geen reacties ontvangen over het concept-VKA. Wel zijn de volgende reacties op meekoppelkansen en een vraag ontvangen:

- Meekoppelkans parallelweg en fietspad Den Nul – Wijhe:
 - Er is beperkt draagvlak voor de parallelweg omdat de ruimtelijke kwaliteit hierdoor wordt aangetast.
 - Tijdens de BBG heeft gemeente Olst-Wijhe aangegeven dat de meekoppelkans parallelweg en fietspad Den Nul –Wijhe vervalt, vanwege gebrek aan zicht op financiering en onvoldoende draagvlak bij bewoners/ondernemers/ gemeente en impact voor grondeigenaren.
- Een bewoner uit Wijhe geeft aan dat hij/zij veel last heeft van kwelwater in de kelder in de winter en vraagt of het waterschap bij de dijkversterking maatregelen kan meenemen die de kwel verminderen.

Paddenpol (traject 9)

Vanwege het ruimtebeslag van het VKA op de binnendijkse landbouwgrond is er weerstand voor het binnendijkse VKA bij grondeigenaren. De grondeigenaren hebben voorkeur voor alternatief D waarmee uitsluitend buitendijkse maatregelen worden genomen.

Provincie Overijssel, Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en een aantal Dijkdenkers geven voorkeur aan alternatief F (dijkverlegging) vanwege kansen voor natuurontwikkeling (max. 13 ha) en een robuuster IJssel-systeem (waterstandsdeling ca. 1,5 cm). Momenteel loopt er een haalbaarheidsonderzoek naar de kansrijkheid van deze mogelijke dijkverlegging.

Reactieperiode concept-VKA

Tijdens de reactieperiode zijn de volgende reacties binnengekomen over het concept-VKA:

- Grondeigenaren: Een grondeigenaar geeft aan dat er geen juiste afweging is gemaakt. Indiener verzoekt om bij zijn/haar bedrijf te kiezen voor een verticale oplossing (in plaats van een stabiliteitsberm) om landbouwgrond te sparen.

- Overheden: Provincie Overijssel, Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer vragen tijdens de BBG op 21 juni 2019 om met het VKA besluit een dijkverlegging (alternatief F) niet onmogelijk te maken gezien het lopende haalbaarheidsonderzoek naar de kansrijkheid van de dijkverlegging. De bestuurlijke partners hebben afgesproken dat er voor 31 december 2019 duidelijkheid is of de dijkverlegging een kansrijk alternatief is.

Herxen (traject 10)

Het binnendijkse VKA raakt de belangen van veel grondeigenaren uit Herxen. Er is weerstand tegen dit alternatief bij een aantal grondeigenaren vanwege het ruimtebeslag op een aantal binnendijkse tuinen. Deze grondeigenaren hebben sterke voorkeur voor het buitendijkse alternatief D met een asverschuiving richting de uiterwaarden, omdat dit alternatief geen extra ruimte vraagt in de binnendijkse tuinen.

Een aantal Dijkdenkers heeft juist voorkeur voor het binnendijks alternatief B, omdat het niet tot nauwelijks ruimte impact heeft op de buitendijkse (natuur)waarden en de impact op de binnendijkse natuurwaarden beperkt is.

Reactieperiode concept-VKA

Tijdens de reactieperiode is de volgende reacties binnengekomen over het concept-VKA:

- Twee grondeigenaren uit Herxen vragen om een wijziging van het (binnendijkse) Voorkeursalternatief en toepassing van buitendijkse maatregelen. Ook vraagt een van deze grondeigenaren hoe rekening is gehouden met belangen van bewoners, onder andere in relatie tot natuurbelangen.
- Een andere grondeigenaar vraagt waarom in het concept-voorkeursalternatief niet is gekozen voor meer pipingmaatregelen buitendijks, aan de IJsselzijde.

Windesheim / Harculo (traject 11)

Het gedeeltelijk binnendijkse en gedeeltelijk buitendijkse VKA raakt de belangen van een aantal grondeigenaren. Er zijn bezwaren voor dit alternatief omdat dit alternatief in het zuiden van het traject binnendijks ruimtebeslag heeft in het elzenbos en binnendijkse tuinen. Ook leidt de benodigde dijkverhoging in het zuiden van traject 11 tot zichthinder vanuit enkele woningen langs de dijk. Voor het deel op dit traject waar geen dijkverhoging nodig is, is er juist draagvlak voor het VKA bij grondeigenaren.

Reactieperiode concept-VKA

In de reactieperiode (voorjaar 2019) zijn geen reacties ontvangen op het concept-VKA voor dit deeltraject van individuele bewoners. Plaatselijk Belang Windesheim heeft bij hun advies in het Omgevingsplatform een reactie gegeven. Plaatselijk Belang Windesheim maakt zich zorgen over de verticale pipingvoorziening als deze de kwelstromen onder de dijk niet beïnvloeden. Daarnaast zijn er complimenten voor het proces en het VKA ter hoogte van Harculo.

Centrale Harculo (traject 12)

Vanwege de beperkte opgave heeft het VKA nauwelijks ruimtebeslag en daarmee nauwelijks effect op de werkfunctie (bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden) van het terrein.

Reactieperiode concept-VKA

In de reactieperiode (voorjaar 2019) zijn geen reacties ontvangen op het concept-VKA voor dit deeltraject. Daarnaast zijn twee reacties ontvangen over de meekoppelkans fietspad centrale Harculo:

- Een grondeigenaar vraagt om het tracé aan te passen zodat het niet meer over zijn/haar perceel loopt, en om bij de uitwerking van de meekoppelkans fietspad rekening te houden met privacy en eigendommen.
- Een bewoner vraagt naar de haalbaarheid van de meekoppelkans voor een fietspad bij Centrale Harculo gezien de mogelijke ontwikkeling van het terrein.

Schellerdijk en Oldeneel (traject 13)

Het binnendijkse VKA raakt de belangen van een aantal grondeigenaren, vanwege het ruimtebeslag op een aantal binnendijkse percelen en binnendijkse natuurwaarden. Daarom is er bij enkele grondeigenaren weerstand tegen dit VKA. Daarnaast leidt de benodigde dijkverhoging tot zichthinder vanuit enkele woningen langs de dijk. De Dijkdenkers uit de woonwijk Zwolle-Zuid en buitendijkse grondeigenaren van de Schellerterp geven juist de voorkeur aan het binnendijks VKA, omdat het niet tot nauwelijks ruimte impact heeft op de buitendijkse (natuur)waarden en erven. Daarnaast is er veel draagvlak voor de meekoppelkans wandelpad Beekmanpad.

Reactieperiode concept-VKA

Tijdens de reactieperiode zijn de volgende reacties binnengekomen over het concept-VKA:

- Een grondeigenaar op wiens perceel het concept-VKA ruimtebeslag heeft, verzoekt het betreffende perceel als maatwerklocatie aan te wijzen en om ruimtebeslag op de aanwezige landschapstuin (zoveel mogelijk) te voorkomen.
- Daarnaast vraagt één grondeigenaar of de afweging tussen binnendijks en buitendijks versterken voldoende is onderbouwd.
- Een bewoner geeft aan dat de voorgenomen dijkverhoging leidt tot een belemmering van uitzicht en woongenot. De indiener verzoekt om voor dit deeltraject te kijken naar mogelijkheden om de verhoging te voorkomen of beperken.

Daarnaast zijn de volgende reacties binnengekomen over meekoppelkansen:

- Verschillende indieners vragen om het realiseren van een (vrijliggend) voetpad over een langer traject dan voorzien in de meekoppelkans wandelpad Beekmanpad.
- Met betrekking tot de meekoppelkans wandelpad Beekmanpad (scheiden van fietsers en voetgangers) zijn verschillende reacties ontvangen met het verzoek om de dijk bij het Beekmanpad ook open te houden voor wandelaars.
- Een organisatie benoemt een nieuwe kans om de rustplek bij het rangeerterrein van ProRail en de brug naar Hattem te verbeteren.

Engelse Werk en Katerveercomplex (traject 14)

Het VKA bestaat voor een groot deel van dit traject uit nauwelijks zichtbare fysieke maatregelen, vooral ondergronds. Er is veel draagvlak voor het VKA voor het Engelse Werk en voor de meekoppelkans bij het Engelse Werk.

Tijdens een bewonersbijeenkomst over het Katerveercomplex in november 2018 was veel draagvlak voor het VKA voor het Katerveercomplex. Ook de gemeente en Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) hebben draagvlak voor het VKA (expertsessie 2, oktober 2018).

Reactieperiode concept-VKA

Tijdens de reactieperiode zijn geen reacties binnengekomen over het concept-VKA.

Daarnaast zijn de volgende reacties binnengekomen over meekoppelkansen:

- Indiener vraagt aandacht voor het verbeteren van stallingsmogelijkheden voor fietsen bij de meekoppelkans bij het Engelse Werk.

Spoolde (traject 15)

Het binnendijkse VKA (alternatief B) raakt de belangen van veel grondeigenaren uit Spoolde. Er is weerstand tegen dit alternatief vanwege het ruimtebeslag op een groot aantal binnendijkse tuinen en de benodigde dijkverhoging leidt tot zichthinder vanuit de woningen langs de dijk. Een aantal bewoners heeft sterke voorkeur voor het toepassen van een zelfstandig kerende constructie (alternatief E) die geen ruimtebeslag in de binnendijkse tuinen vraagt.

In het noordelijke deel van traject 15.1 bestaat het VKA uit het buitendijks alternatief D en is er draagvlak bij grondeigenaren, omdat de binnendijkse tuinen en woningen met dit VKA worden behouden. Aandachtspunt voor de planuitwerkingsfase is het verzoek om de dijkverhoging te beperken met als doel zichthinder en ruimtebeslag te minimaliseren.

Reactieperiode concept-VKA

Tijdens de reactieperiode zijn de volgende reacties binnengekomen over het concept-VKA:

- Vanuit Spoolde zijn drie reacties ontvangen met het verzoek om op deeltraject 15.1 (dijktraject langs Spoolde) te kiezen voor een oplossing met een zelfstandig kerende constructie in de dijk (alternatief E), om ruimtebeslag binnendijks te voorkomen.

Daarnaast zijn de volgende reacties/vragen ontvangen:

- Een grondeigenaar vraagt of er ook is gekeken naar een verplaatsbaar of opklapbaar alternatief, in relatie tot het effect van de hoogte opgave op het woongenot.
- Een grondeigenaar stelt de vraag in hoeverre de kosten van damwanden in het concept voorkeursalternatief realistisch zijn meegenomen. De indiener van de reactie verwacht dat de kosten van damwanden na 2021 minder worden. Achterliggende vraag is of afwegingen anders worden wanneer de kosten van damwanden lager liggen.
- Een grondeigenaar stelt de vraag of het voorkeursalternatief vergunbaar is in relatie tot het buitendijkse ruimtebeslag in Natura 2000-gebied in traject 15.1.
- Een grondeigenaar vraagt hoe is omgegaan met de eerder ingediende reactie naar aanleiding van de NRD.

Algemene reacties op het concept-VKA (traject-onafhankelijk):

- Een natuurorganisatie vraagt het voorkeursalternatief te wijzigen en het vervangen van de dijkbekleding te schrappen indien de dijk niet verhoogd hoeft te worden. Als alternatieve aanpak stelt indiener voor om het besluit over de vervanging van de dijkbekleding uit te stellen tot de resultaten van het zodenonderzoek bekend zijn.
- Ook andere bewoners vragen aandacht voor het behouden van de waardevolle dijkflora.
- Marketing Oost (een organisatie die het recreatieve belang vertegenwoordigt) is tevreden met het proces en inhoud van diverse meekoppelkansen. Daarnaast worden de volgende aandachtspunten meegegeven: zorgvuldige aandacht voor en communicatie met bewoners en bedrijven dicht langs de dijk en diverse kansen voor het verhogen van de beleefbaarheid van de dijk en de IJssel.
- Aandachtspunt voor de planuitwerkingsfase is het verzoek om de dijkverhoging tussen Windesheim en Zwolle te beperken met als doel zichthinder en ruimtebeslag te minimaliseren.
- Aandachtspunt voor de realisatiefase is het beperken van de uitvoeringsduur en uitvoeringshinder.
- Diverse ideeën / wensen voor lokale meekoppelkansen (ruiterpaden, nieuwe verharding, lokale verkeersveiligheidsoplossingen, een onderzoek naar de kansen voor behoud of verbetering van dijkbegroeiing) of aanvullende particuliere wensen voor het eigen perceel.

2.3 Draagvlak overige onderzochte alternatieven

Naast inzicht in het draagvlak van VKA, is ook voor de andere onderzochte alternatieven inzicht verkregen in het draagvlak:

- Alternatief A – Binnendijkse grondoplossing met pipingberm: Er is weerstand tegen dit alternatief vanwege de impact op binnendijkse landbouw- en woonfunctie van de pipingberm van zo'n 100m. Er zijn nauwelijks partijen met draagvlak voor dit alternatief. Een beperkt aantal bewoners geeft voorkeur aan dit alternatief vanwege de zekerheid dat de waterveiligheidsfunctie wordt gegarandeerd of omdat natuurlijk materiaal wordt gebruikt.
- Alternatief C – binnendijkse grondoplossing met buitendijkse klei-ingraving: Een aantal grondeigenaren van binnendijkse percelen geven sterke voorkeur aan dit alternatief vanwege het beperkte binnendijkse ruimtebeslag en het gebruik van natuurlijk materiaal (klei) als oplossing om piping te voorkomen.
- Alternatief D – buitendijkse grondoplossing met verticale pipingvoorziening of buitendijkse klei-ingraving: Diverse grondeigenaren van binnendijkse percelen, met een woning of tuin dichtbij de dijk, geven sterke voorkeur aan dit buitendijks alternatief omdat het geen binnendijkse ruimtebeslag heeft. Daarmee worden effecten op binnendijkse tuinen, landbouwgrond of bomen voorkomen. Ook voorkomt dit alternatief dat voor een aantal woningen naar een maatwerkoplossing moet worden gezocht.
- Alternatief E – zelfstandig kerende constructie: Bewoners in Spoolde en diverse natuurliefhebbers geven de voorkeur aan deze zelfstandig kerende constructieve maatregel. Bij een aantal grondeigenaren is juist weerstand tegen dit alternatief vanwege de grote tijdelijke effecten tijdens de uitvoeringsfase.
- Alternatief F - dijkverlegging
 - Een dijkverlegging bij Den Nul leidt tot ruimtebeslag op binnendijkse landbouw- en woonfuncties. Ook komt een woning buitendijks te liggen. Er zijn geen partijen met draagvlak voor dit alternatief.
 - Een dijkverlegging bij De Paddenpol leidt tot ruimtebeslag op binnendijkse landbouwpercelen. Er is weerstand tegen dit alternatief bij de agrariër en LTO vanwege de impact op de landbouw. Tegelijk is er draagvlak voor dit alternatief bij provincie Overijssel, Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en natuurpartijen vanwege kansen voor natuurontwikkeling (max. 13 ha) en een robuuster IJssel-systeem (waterstandsdeling).

3 Advies Omgevingsplatform

Het Omgevingsplatform vertegenwoordigt verschillende belangen, zoals de agrarische sector, natuur, recreatie, dorpen en cultuurhistorie. Het platform adviseert het projectteam en het bestuur van het waterschap over het gevolgde proces en voorafgaand aan belangrijke mijlpalen. Ook kijken de leden of de verschillende belangen in het gebied worden meegenomen en geven de leden ideeën, wensen en kritische noten uit de omgeving aan het projectteam mee.

Advies Omgevingsplatform VKA

In de bijeenkomst van 22 mei 2019 heeft het Omgevingsplatform het volgende advies gegeven:

“Het waterschap kan verder met de uitwerking van het Voorkeursalternatief in de Planuitwerkingsfase. Er is brede waardering voor het georganiseerde omgevingsproces en het realiseren van meekoppelkansen met de dijkversterking. Het platform vindt het jammer dat niet alle onderzochte meekoppelkansen gerealiseerd worden. Voor meekoppelkansen zijn de initiatiefnemers verantwoordelijk voor het creëren van draagvlak en financiën. Vanwege het ontbreken van zicht op realisatie zijn enkele meekoppelkansen afgevallen. Het betreft bijvoorbeeld de aanleg van wandel- en fietspaden en een parallelweg in de gemeente Zwolle en Olst Wijhe. Het Omgevingsplatform heeft zorgen over de gevolgen van de dijkversterking voor de waterhuishouding binnendijks, met name over de waterkwantiteit als gevolg van kwel. Ook de waterkwaliteit is een aandachtspunt. Ook zijn er zorgen over de impact van dijkverhoging voor aanwonenden.”

Daarnaast benoemt het Omgevingsplatform de volgende aandachtspunten voor de planuitwerking- en realisatiefase:

- Zorgvuldige communicatie richting bewoners en bedrijven
- Goede uitwerking maatwerk in overleg met de eigenaren
- Goede landschappelijke inpassing van de maatregelen
- Behoud zoveel mogelijk landbouwgrond
- Benutten van de kansen voor verbetering van de beleefbaarheid van de dijk en recreatie
- Graag continuïteit in betrokkenheid waterschap en regie door waterschap (achtergrond: graag contact met en afspraken maken met waterschap als opdrachtgever)
- Zorgvuldig besluitvormingsproces voor het vaststellen van het Voorkeursalternatief Oldeneel
- Goede coördinatie van de uitvoering, met goede bereikbaarheid van percelen en zorgvuldige communicatie naar bewoners

Twee organisaties (plaatselijk belang Windesheim en Marketing Oost) hebben hun advies ook schriftelijk uitgeschreven en onderbouwd. De aandachtspunten vanuit deze reacties zijn verwerkt in hoofdstuk 2.

4 Advies Bestuurlijke Begeleidingsgroep

De bestuurlijke begeleidingsgroep bestaat uit de bestuurders en directeurs van gemeente Olst-Wijhe, gemeente Zwolle, provincie Overijssel, Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer. De meeste van deze organisaties hebben een als bevoegd gezag voor een van de procedures of vergunningen die we doorlopen in de planuitwerkingsfase. Het advies van de BBG is daarom van zwaarwegend belang voor het waterschap en de vergunbaarheid en uitvoerbaarheid van het project.

Advies Bestuurlijke Begeleidingsgroep VKA

In de bijeenkomst van 21 juni 2019 heeft de Bestuurlijke Begeleidingsgroep het volgende advies gegeven over het VKA:

“De BBG geeft een positief advies om het voorgestelde Voorkeursalternatief in de planuitwerkingsfase verder uit te werken tot een Projectbesluit, met inachtneming van de volgende aandachtspunten:

- continuering van het omgevingsproces: betrekken van bewoners en bedrijven langs de dijk bij de planuitwerking en transparante communicatie;
- borging van de belangen van verschillende partijen en zorgvuldige vastlegging hoe het waterschap omgaat met deze verschillende belangen in het plan of de vervolgfases;
- een proactieve houding om opmerkingen en reacties van bedrijven en bewoners over de impact van dijkversterking te borgen en duidelijk aan te geven wat met de opmerkingen is gedaan;
- indien nodig (inrichtings)maatregelen opnemen in het plan om draagvlak te vergroten. “

5 Samenvatting draagvlak VKA

Het VKA bestaat op 23 van de 29 trajecten uit een binnendijkse versterking met verticale pipingvoorziening (alternatief B). Het ruimtebeslag en effecten van het VKA zijn geminimaliseerd door diverse inpassingsmaatregelen en door maatwerk waardoor alle woningen behouden kunnen blijven. Hoewel de impact sterk is ingeperkt, leidt dit VKA wel tot negatieve effecten. Mede vanwege het beperkte ruimtebeslag kan het VKA rekenen op relatief veel draagvlak. Vanwege de negatieve effecten heeft niet elke bewoner of organisatie draagvlak voor dit VKA.

Tijdens de reactieperiode zijn 31 reacties binnengekomen waarvan 8 reacties betrekking hebben op de keuze voor het VKA. Samengevat heeft het VKA het volgende draagvlak:

Wonen: beperkt of geen draagvlak bij een aantal grondeigenaren daar waar het VKA ruimtebeslag heeft in tuinen / erven en leidt tot zichthinder als gevolg van dijkverhoging:

- (- -) Een aantal grondeigenaren heeft weerstand tegen het VKA vanwege het ruimtebeslag op een de binnendijkse tuinen, erven en beplanting. Dit is aan de orde in Herxen (traject 10), Windesheim/Harculo (traject 11), Schellerdijk/Oldeneel (traject 13) en in Spoolde (traject 15).
- (-) Een aantal grondeigenaren heeft weerstand tegen het VKA omdat de benodigde dijkverhoging leidt tot zichthinder vanuit de woningen langs de dijk voor de Zwolse trajecten. Dit speelt met name voor de Schellerdijk/Oldeneel (traject 13) en in Spoolde (traject 15).
- (+) op de locaties waar het VKA bestaat uit een buitendijks alternatief of de dijkversterking binnen de huidige ruimte van de dijk plaatsvindt is er juist draagvlak bij grondeigenaren, omdat de binnendijkse tuinen en woningen met dit VKA worden behouden. Dit speelt bijvoorbeeld in Wijhe (traject 8), buurtschap Harculo (noordelijke deel traject 11) en Spoolde (noordelijke deel traject 15.1).
- (+) De buitendijkse grondeigenaren geven juist de voorkeur aan het binnendijks alternatief B, omdat het VKA nauwelijks ruimtebeslag heeft op buitendijkse erven, bijv. bij de Schellerdijk (traject 13.3).

Werken / landbouw: (-) Weinig draagvlak bij agrariërs tussen Wijhe en Herxen (traject 9 en 10) vanwege ruimtebeslag op binnendijkse landbouwpercelen.

Natuur: het draagvlak varieert sterk:

- (- -) er is weerstand tegen het VKA bij natuurverenigingen, omdat er mogelijk negatieve effecten zijn op de waardevolle dijkvegetatie. Ook als de bekleding wordt teruggebracht, kan niet met zekerheid worden gezegd dat dezelfde natuurwaarden weer terugkomen.
- (-) het VKA heeft weinig draagvlak bij een aantal grondeigenaren, omdat er (beperkt) ruimtebeslag is op een aantal binnendijkse houtopstanden en het VKA leidt tot effecten voor beschermde soorten.
- (+) Een aantal dijkdenkers geeft juist de voorkeur aan het binnendijkse VKA, omdat het niet tot nauwelijks ruimte impact heeft op de buitendijkse (natuur)waarden en de impact op binnendijkse natuurwaarden is beperkt. Dit speelt bijvoorbeeld in Olst, Wijhe en Zwolle-Zuid.
- (++) Terreinbeherende organisaties (bijvoorbeeld Staatsbosbeheer) en bevoegde gezagen (Rijkswaterstaat en provincie Overijssel) geven juist de voorkeur aan het VKA omdat er nauwelijks ruimtebeslag is in N2000-gebied en het VKA niet leidt tot opstuwung van de IJssel.

Aandachtspunten Planuitwerking en Realisatiefase

Daarnaast zijn er bij grondeigenaren, dijkdenkers en beide gemeenten zorgen over hinder en bereikbaarheid in de uitvoeringsfase, zichthinder als gevolg van dijkverhoging, en de onzekerheid voor grondeigenaren vanwege de lange projectduur. Deze zorgen zijn onafhankelijk van de keuze voor een Voorkeursalternatief.

6 Literatuurlijst

- Lit. 1 Witteveen+Bos. Notitie Reikwijdte en Detailniveau, IJsseldijk Zwolle-Olst, definitief, 12-01-2018. Kenmerk 103498/18-000.425, vastgesteld door DB WDO Delta, februari 2018
- Lit. 2 Waterschap Drents Overijsselse Delta. Notitie verantwoording participatie Verkenningsfase IJsseldijk Zwolle-Olst, versie 1.0, 15-08-2019.
- Lit. 3 Waterschap Drents Overijsselse Delta. Reactienota VKA IJsseldijk Zwolle-Olst, versie 1.0, 15-08-2019.